

F O A I A

pentru

MINTE, ANIMA SI LITERATURA.

Nr. 4.

MERCURIU, 28 IANUARIU

1853.

Diariulu

miserului Vicariu din Wiltschire.

Tradusu de J. G. Codru.

(Finea.)

In 16. Ianuariu.

Eri fû cea mai memorabile dii a viuetiei melle.

Pre candu ne aflamu cu totii in salla, si eu leganam pre miculu Alfred, Polli ne legea dintr' o carte si Genni cossea longa ferestra, vedui pre Genni de rapinte sarindu in sussu de pre scaunu si recadiendu pallita ca mórtea indereptu. Toti ne spaimentaramu si intrebaramu ce e cauza. Ea se constrinse a surride si zisse: „Écca-lu, vine“!

Intr' aceste-à ussia se deschisse si Domnula Fleetmann entrà in costumu calletorescu fórte elegante. Din anima-lu salutaramu toti si ne buccuraramu fórte de visita asia neasteptáta, mai allesu vezindu-lu mai bine adornatu, ca antáia data. Pre mene me imbracià, pre Polli o sarutà si Genni-ei, care inca nu-si revenisse in fire din spaima, i se inchinà. Pallitionea ei nu scapà attentionii Dlui Fleetmann, si o intreba cu multa sollicitudene despre aflarea ei. Polli-i istorisa intemplarea si atunci Fleetmann pupa mâna Genni-ei in semnu de iertatiune pentru casionarea spaimiei. N'ar fi avutu de ce, caci indata se fece rumena ca o rósa.

Mandai dupo vinu si peste, ca se traptamu ospele nostru, mai bine, ca deunadi; inse ellu nu voi, spuindu, ca are societate cu sene in ospetaria; Totusi rogandu'lu Genni remasse si beù vinu cu noi.

Vorbindu-ne de societatea sea din ospetaria cugetaramu, ca ar fi o truppa de comedianti si'lu intrebai nu cumva voiescu a se produce in Crekelade; si totu-o-data zissei ca e opidu pré-micu si miseru. Ellu rise cu hohotu zicandu: „Adeveratu, Comedia vomu jucá, inse gratis.“ — Polli nu mai

potea de bucuria, ca inca nu vezusse comedia de cându este. Apoi intrebà pre Dlu Fleetmann: „ai addusu multi comedianti, Dle?“ — Ellu respunse: „unu barbatu si o femeia, dar buni jucatori!“

Genni se parù preste messura seriósa. Ea arrunca assupra lui Fleetmann o cautatura intunecata si grea si 'i zisse: „Déra si Domnia tea vei jucá?“ — Acésta o zisse Genni cu unu tonu particulariu, linu si cutremuratoriu de ósse si meduva, pre care nu mai in rari impregiurari, candu in celle mai serióse zille alle viuetiei era se se resólve despre fericirea si nefericirea nóstra i-lu auzissem.

Si pre bietulu Fleetmann lu petrunse acestu tonu minunatu allu angerului judeciariu. I arrunca si ellu o asemine cautatura si se parù a se luptá cu respunsulu ce va sei dée — se appropia cu unu passu si respunse: „Viu e Domnezeu! Miss (Domnisóra), despre acésta numai Dta poti decide!“

Genni cauta la pamentu. Ellu mai vorbi. Ea mai respunse. Nu sciu ce mai facea. Si eu si Polli ascultamu la vorbirea loru, nimica nu intiellegeamu; audiamu cuvinte fóra legémentu. Si cu tóte acestea ei se precepea unulu pre altulu, ba ce e mai multu, Fleetmann parea afflectatu de vorbele Genni-ei, mecaru erá chiaru nemicuri. In fine Fleetmann si crucisia manile ca la rogatiune, si redica ochii umedi inca spre ceru, si zisse cu o spaimentósa emotiune: „Apoi-su neferice!“

Polli nu mai potu in fine. Cu o comica desteretate se uita candu la una, candu la alta, si zisse in urma: „Pare-mi-se, zeu, ca amendoi ati si inceputu comedia!“ Fleetmann ii strinse mâna cu putére si zisse: „O, de ar fi cumu zici!“

Eu facui lucrului finitu, tornai vinu in pacharie si beuramu in sanetatea si fericirea Dlui Fleetmann. Ellu zisse attingundu cu Genni: Miss, seriósu spre

sanetatea si fericirea mea? Ea puse mana la peptu plecà ochii, si asià beù.

Atunci Fleetmann se rallegrà de-o-data, merse la léganu, spectà copillulu si dupo ce Polli-i istorisà intemplantu, zisse catra dinsa: „Si nu m'ai con-noscutu, ca eu ti l'am addussu?“

Cuprinsi de mirare cu toti strigaramu: Cine? Dnia tea? Dupe acestea ne spusse celle urmatórie: „Pre mine nu me chiama Fleetmann, ci-su Barone-tulu Cecil Fayrford. De multi anni unu unchiu rezimatu pre, nesce contracte vechi si ambigue ne tiaù averea repositului parente mie si sorumea incurcata in processu. Pena acuma trairamu destullu de reu din pucina avere lassata de mai inante re-parata mama. Mai multa sufferi soru-mea de ti-rama unchiului, ce'i fù tutoru. Ellu o destinasse de socia fiului unuà din cei mai intimi si mai po-tenti amici ai sei, déra sorumea se dedesse pre ascunsu junelui Lord Sandom, allu carui tata inca traiea si contrariea acésta casatoria. Iunii se cunu-nára pre ascunsu fóra stirea unchiului si a betra-nului Lord, inse miculu Alfred fù fruptulu casatoriei acestei-à.

Sorumea mizloci cu destullu necasu. voia de la unchiulu, ca suptu grigea si responsabilitatea mea se se departe din casa sea sub pretestu de a lua bai de mare, spre a si restatori sanetatea. Lu-crulu cellu mai mare fù, ca dupo nascere se a-siezamu copillulu la locu securu si banu. Audis-semu din intemplantu ca de unu lucru raru despre miseria si philantropia vicariului din Crekeladé, si venii singuru a me convinge. In ce tipu fui accu-prinsu sciti, si acésta decisse.

„Am uitatu se ve spuù, ca soru-mea nu se mai întórse la unchiulu, ca de 4 luni am castigatu processulu cu dinsulu si am intratu in dominiulu parentescu. Apoi pre candu tutoriulu incepù in contra-mi altu processu, se'i dau inapoi pre soru-mea, muri de pucine zile betranulu Lord Sandom attinsu de apoplessia si cumnatulu-si facù casatoria publica. Cu acésta totu processulu au incetatu si ^{causa} ascunderei lui Alfred assemine. Parentii co-pillului au venitu se si-lu iée, si eu inca am venitu se ve duca de aci, déca. ve veti invoi cu projep-tulu meu, care vi lu spuia:

„Pre candu portam inca processulu, parochia, allu carei rectoratu se tine de famelia mea, remasse vacante. Acésta prebènda cu reditte annuali de doue sute de pundzi sterlini mai bine, apoi decime

mari si mici depinde de la despusetionea mea. Domnia tea, Domnule Vicariu, ai perdutu postulu. Me stimu ferice se te amu impregiurulu meu, co-prinde, te rogu, parochia.

Numai Dumnezeu scie ce semlii la aceste vórbe. Ochii mi se intunecara prin lacremi de bucuria. Tisei manile spre omulu ce-mi fù tramissulu ceru-lui, si-la imbraciai. Apoi l'imbracià Polli, si Genni; i sarutà manile spre multiamire. Baronetulu inse se smici din manile nóstre cu vesibile uimitione si se departà cu passu iute.

Copillele me tineau inca in bracie, lacremile bucuriei ne era inca pre facia, candu écca barone-tulu de non îndereptu si cu dinsulu cumnatulu seu Lord Sandom si socia lui.

Lady Sandom, o femeia fórté frumósa, fóra a ne complementa se arruncà la léganulu copillului, ingenuchià longa Alfred, ilu pupa de mii de ori, si plânse cu tóta durérea si tenerétia matérna. Lor-dulu o redecu si se nevoi multu spre a o leniscire.

Dupo ce-si reveni in sene si se scusa cótra noi toti despre a sea portare, multiami mai autaiu mie apoi Polliciei pentru cura de copillu cu celle mai tenere espressioni. Polli nu accepta multiamire, ci arreta pre Genni retrassa la feréstra zicandu: „Sorumea aici fù mama!“

Lady Sandom s'appropia de Genni, o specta multa tacundu cu viaa placere, se uita apoi in-dereptu la frate-sen cu mina surridiatória si strinse pre Genni in bracie. Buna si modésta Genni abea cutezá se se uite in sussu. „Ti-su multu detória.“ zisse Mylady, „inse ce ai facutu pentru matérna mea anima nici o data se póte remunerare; fa-me soru cu tine, dulcea mea Genni! Caci soru cu soru n'au computu intre sene.“ — Imbraciandu-se ambe li se appropia baronetula. „Écca frate-meu,“ zisse Myladi; „demi esci sora, cauta so-ti fie si ellu mai apprópe de anima, charissima Genni, asia'e?“

Genni se rossi si respunse: „E binefacutoriulu tata-meu“ — Dómna resfriuse: „Fii si tu bine-facutória frate meu!“ Cautai mai amicesce! Oh de ai sci, câtu te adóra!“

Baronetulu lua mâna Genniei si i o pupa, apoi cându dinsa si o retrasse cu sviitione ii zisse: „Miss, neferice vei se me faci?“ Fóra mana Dom-niei telle sunt. — Genni erá confusa sii lassa mana. Atunci baronetulu o trasse cótra mine si cerrù se-la beneuventezu de fiu.

„Genni, zissei, ôre visamu, ori veghiamu? Place-ti? decide!“

Ea 'si redica ochii spre baronetulu, care sta pre spinii incertitudinei dinăntea diusei, si-lu pè-trunse prin o cautatura lunga, apoi li lua mâna in ambe alle sèlle, o strinse la peptu, se uita la cerru si zisse incetisioru: „Dzeu a decisu!“

Binecuventai pre fiulu si pre sîia-mea. Ambi se imbraciara. Ochii totor'a se implura de lacremi.

De rapinte sari in susu Polli, si arzindu cu ochii plini de lacremi striga in gura mare acatinduse de gâtulu meu: „Vezi, tata, écca visulu meu pena intr'un firu impletitu; nu una, ci numai mitre Episcopale pre capulu teu!“

Intr' acestea se destepta si Alfred.

In desiertu e — asta zi nu o mai descriu. A-nima mea cea ferice e pré plina. — Crezu ca nici diariulu nu lu voiu mai continua.

Lilia culmilor.

(Urmare.)

Sôrtea tâtarilor cu ésta datâ ajunse démnâ de compătîmire. Bâtaia e o luptâ curiosâ, unde nu urlâ gutlegiul tunurilor, nu stelesc luntele, grănati, si bombele, unde nu cântâ sabia ascutită. Tăcere mutâ jace preste totâ pregiurimea, alpii stau fruntisii unul cu altul, ca dîe Nemese conjurate, ca dîe virgini insetate de amorea patriei, car cu delicile sèle resîpîte voiesc a chinui si ucide turma numerôsâ a ôspetilor varvari.

Tâtarii, carii mainainte cu bucuriâ fantastîcâ au nevălit insetând de prâdi: acum tremurâ 'ntr'o pusetiune amăritâ, sbuciumati de angóre, umiliti, si batjocoriti de provedentiâ; pentrucâ se preserâ preste densii — ca d'in dîe Etne, seu Vulcani — sémèntiele perirei; sub picioarele lor jac spume sângeröse, si arme lucătite; in tôte pârtile 'ncâtro se 'ntore nu véd altceva decât chin, vaiet periclu si morte. Ei acum se descéptâ si cred câ Dumnedieu si dracii se au confederât asuprâ-le. Mustrati de chinuri incep a injura si a blâstema pre Can, alpii si idolii sei, carii asia de necredîntios i au pârâsîit, dar nepotendu-si astfel resbuna: se demic siucid unii pre altii. —

Armata varvarâ deveni acum — in întielesul cel mai strins — sfărîmatâ, si nemicita; mai multi de diece mii jac asternuti fôrâ sentire, numai la

ver o dîe mii a supces a poté incungiura fatali tatea in caro cãdiuse, trecând — adeca — preste cadavrele confratilor sei in lâ-intrul Comitatului. —

Gémetul aspru al câpcânilor murindî si urlletul grosav al românilor au desceptat pre Can d'in bra-ciul si visul amorului, el acchiamâ furiat: „Hah! ce tonuri necunoscute! Liliâ! ce ai făcut?“ Furtuna urlâ — dice ea — spiritele culmilor se mâniu, inse numai o ôrâ si tôte vor trece!

Cuvintele estea d'in urmâ asia bătjocuresce respicat si 'ndesat le a pronuntiat feciôra: cât in sinul Capului indatâ — ca un siuer de sâgéta — se a stèrnit o suspiciune nesolubile, in acărei urmare si cêrcâ sabia ascutită ca se si ordîne si elibere ôstea bucătîtâ si confusâ, inse ea străluce 'n mânilé Liliesi!

Vah! vëndiétóriâ! urlâ Canul, si se rapede ca o tempestate, ca se apuce arma d'in mânilé ei; inse Nimfa se apèrâ cu potere herculénâ; dar turcele — vediend cã Canul preste pucîn tîmp va cãdé vîptîmâ eroismului român: grăbesc numai decât spre mântuirea lui, si Lilia dup o luptâ lungâ si eroicâ prin armele a lor trei portenti varvari, suptâ de poteri, cade ca un crin pisat de grândînâ in aurora viuetiei — pre bratiéle Canului; oh! dar acésta Medusâ, acésta fiintiâ fôrâ de gratiâ in datâ si trage spada d'in tîcâ — si strâpunge sînul cel amasonic alu bravei Eroine!

Stâi! dice Stoica venind — ca o sâgétâ — in fruntea a câtiva români alesi; feciôra surridiend — ca o virtute nedreptâtîtâ si intende drépta tremurândâ câtrâ apropiendul; inse Stoica nu o apece, ci se rapede asupra harpiei varvare si se luptâ in preunâ ca dîe isbânde 'ntrupate, si 'n fine, spre coronarea acestui duel horatio-curiatu sângerâ Tâtarul 'ne 'ndurat. Dupo acésta Vice-spanul se 'ntorce câtrâ Liliâ, si i stringe mâna cu fragedime pietôsâ, inse, vai! acésta e rece ca grâtia; oglinda bucelor ebenine jace resfiratâ si mângîtâ 'n sânge; ochii cei amăgitori acum nu mai diubesc, ei se au inchis spre adormirea somnului eternu; rosintia plâpândâ a trandafirilor fecéi sèle acum a scâpetat ca o di de bucuriâ urmatâ de doliu! — —

Eroul, care a invins pre Can cu totâ ôstea sea acum nu se pote 'nvinge pre sene, ci se aruncâ mort in patul dorerilor, si pâtruns de compătîmire se asterne lengâ remăsitiele Liliesi vescedite. Ai morit! — suspînâ tremurand; — pentruce chiar tu florea cea mai pretiosâ si frumôsâ d'in

grădina naturei?! pentru ce debui ca chiar tu se condecori mormentul tătarilor sfărâmați?! O geniul patriei mele! o florea nevinovției! care prin mórteati glorioasă ai eliberat patria, religiunea, si crestinatatea de moartea sempiternă! — Ah! dar tu n' ai morit, ci numai rádecinele-ti se au șapat d'in stâncile alpine, pentru ca se se străplânté in grădina Serafimilor ceresci, ca se frumsetiesci cu delicile-ti nevesceditorie splendórea paradísului divin!!! — — —

Diorile se revérsă ca o lumină pompósă; tátarii sunt invinsi, ér bucuria romanilor e netiermúrită; Stoica cel tener demândă ca se se astupe cu tierină si petri cadavrele d'in teatrul bátáliei, si dopo dóe trei óre neci faimă nu se audé despre lupta culmilor; numai vaea a crescut, si într' átata, cât numai câteva pluisóre si ea ne va ámbia cu celea mai delicate floricele.

Bucuria gigantícă a románilor se demolesce, ér Párintele se appropie, tienend crucea — spaima dracilor in mâna dreptă; toti se pleca cu rivnă pietósă la páment si incep cu un suflet plin de bucuriă: „Márire 'ntru cei de sus lui Dumnedieu!“ — Preotul si redicá ochii bruneti si 'ntréba: „unde e Eroina patriei? unde e Eroul Stoica, Ducele románilor?“ románii 'l indréptă la castele pedestre; colo plânge el (Stoica) cu amar!

Párintele între osămentele inimice vede pre fia sea jácend fórá viuetiă, alérgă la densa, o inbrátisiediă cu căldură párintescă, si vorbesce cu graiu tremurând: „Repausă bravă Eroină, repausă 'n pace fia mea inbită; tu mi ai fost fericirea, viuetia si tóte; inse pronia dieéscă a voit se mori pentru altarie si vetre! Apoi a redicat pre Stoica de lengă densa, si a chiămat pre románi ca se'l ducă cu triumf in castre. —

O cu ce bucuriă! între strigări de „Hosanna!“ si „se viue!“ grábesc care de care se 'l incarce pre umeri si se 'l pórté ca pre un Mántuitoriu; cum i se 'nchină si i sárută póla vestmentului; inse el e tristu, tristu ca un pecátos pre care 'l tirese la gilotina! Matrónele románe intend tapetele persiane, rápite dela inimici, si pre turcele 'n ele ascunse le ucid fórá gratiă, ca nu cumva se li amágesca bárbatii; apoi pre Liliă o invalesc in tapete, o astern in medilocul válei, si préseră preste densă flori muntene, ca se i acopere trupul sugrávit cu sânge. —

Dupó ce au desbarcat riul, si l' au condus la

albia originariă, in care el voios — ca un miel curge ducendu-si undele spumose: Párintele imple o olicéă tátară d'in unda cea mai rumená, o binecúvintă, si o versă preste fia, si repausată. Toti lacremă, plâng, si se vaietă cu amar! toti compátimesc cu Párintele nefericit, care insusi e sfortiat a si inmórmenta báiatul iubit!

Bárbatii mesurá, si sépă mormânt, ér damele 'l subduc cu celea mai amene flori. Stoica aterne preste densa — in loc de flor — cel mai pretios standard tátaresc. Dar abia se a inceput solemnitatea ritului funest; abia se a deschis budiele spre ultimul si doliosul „adó“! când étá pre neasceptate si tréseră toti si striga: „tátarii! tátarii!!

Nu numai multimea adunată pentru sarutarea — Liliesi — cea mai de pre urmă: ci si cei doi Duci încá se au spáimentat, dar curagiul innáscut neci acum si'il au perdut. In datá assiédiă pre románi in linea de bátaiă, carii intocmind spre atac baionetele dobândite dela inimici: cad pre neasceptate asuprá-le, si dopo restemp de o órá neci un tátar nu mai resufla. —

Terminându-se fericesce lupta sângerosă: románii grábesc cu sufletu 'n palmă a lua parte in solemnitatea funestă a Liliesi Culmilor — — —

Am attens mai sus ca d'in periclu generale se au mântuit ver o dóe mii de tátari; ei acum rétăcesc si fug d'in dél la vale, si la crepat de diori se află pre o câmpiă intensă; de parte li se nerocesce o óste numerosă (adeca porsiorii de pohancă!) toti tremurá, si urlă Allah! apoi incep cu budie spumegatórie a blástema pre cel ce i au adus a se lupta si peri in tieră straină; injurá si blastemă tiéra si pámentul ei: ca plantele se nu producă frupt, si ca frundiele lor nici o creaturá se nu le póté intrebuintia de nutretiu. Dupo acésta au plecat cátră casă pre acea cale pre care au venit; inse mâna sórtei pedepsitorii nici acum le favoresce: si ii duce dédreptu in mormentul predestinat. — — —

Asia patirá ei! carii au adus frică si cutremur in Europa cultă, carii au venit se sape morment milionilor omenesci si crestinetatei! pentru ca se sedéscă varvariă in loc de civilisatiune, islamism in loc de crestinism, intunerec in loc de sciintiă, despotism in loc de drept, si tiranism in loc de virtute!!! — — (Va urma.)

М I X У Л

О тръсъръ дин ресвеля лѣи
Стефан чел Маре

къ

Матеѣ Корвин Рецеле Ънгаріеі.

Драмъ ориѣинадъ дн трѣи Акте, композъ де Днхъ Николаѣ
Істрате. Ан. 1850. Дн Іаші.

(Калъг.)

А К Т Ъ Л Ш.

С ч е н а VII.

ГЛІГОРЧА, ВИКТОРІЕА, ТЕЛІЦА (днѣ іеа фърка ші тоарче пе
пріснъ).

Вънатаѣ чева татъ?

Глігорча. Нічї м'ам черкат копїлъ,
Свнт ѓвосїг къ тотъл шї нъ ть преа сїмт віне.

Вікторіеа.

Дар че аї? че те доаре? ашаї къдї есте рѣ?

Гкігорча.

Ох! свѣлетъл ть доаре, ть афлъ преа тьхнїг
Гжндїнд ла стареа поастръ, гжндїндътм ла тїне,
Къї съ рьтъї ка тьїне орфанъ шї стрейнъ.

Вікторіеа.

Дореск маї днаїнте де тїне еѣ съ тор.

Дар, тоаргеа днтързіе ла чеї че о дореск.

Глігорча.

Де че съ фїї певнън? де че дорештї ть тоаргеа?
Вїеада, орї кзм фїе, съ треакъ еа фїреште
Съ нъ дорїт сѣършїтъл, къчї віне, віне ел.

Вікторіеа.

Дар, аста е вїеадъ, кънд сѣферї не 'нчетат?

Де мїї де орї тормжнтъл маї дълче мї се паре.

Глігорча.

Шї кзм прївештї вїеада? еа нѣї де кжт о кале,
Че дъче пе тот отъл дїн леагън ла тормжнт.

Вікторіеа.

Ън дрѣт спїнос пърїнте, пе каре-зн кълтор

Адес гъсеште нътаї о хранъ преа амаръ.

Пздіні, пздіні свнт фоарте че нїтереск о кале

Маї петїдъ, зншоаръ къ флорї дн лок де спїні.

Глігорча.

Дар отъл се кзвіне съ аївъ шї къраж,

Съ треакъ астъ кале де-ар фї орї кът спїноасъ,

Къчї дн поеанъл вьрстѣї вїеадаї фоарте скъртъ.

Съ лъздът пре Домнъл, съ врем а фї маї кзпї,

Шї 'н паче къ пої дншїї се мердем ла тормжнт

Пе орї шї че къраре, спїноасъ, днфлорїгъ;

Кжнд нїтїм къ тот аколо ла нѣнкт ом съ ажпдем

Шї тот ачѣеашї соартъ къ тоцїї о с'авем.

Къчї торпдїї нъ се 'нгреавъ пе знде аѣ венїт.

Вікторіеа.

Аша вїеадаї скъртъ, дар фоарте дърероасъ
Свнт знїї де пьрере къ пої маї днаїнте
Де а венї дн лъте аїгреа ам тръїт,

Шї ка 'нтр'шн пьргаторїѣ съотем адъшї аїчї

Кърадї апої съ тречет ла вечнїка вїеадъ

Съ фїе оаре дреангъ ачѣасъ сокотїндъ?

Съ поате ка съ аївъ темеїѣ пьререа лор?

Глігорча. О певнїе есте де-а креде ачѣст вїе,
Ла рьтъчїдї се афлъ, асемїне пьрерї.

Вікторіеа.

Де знде віне отъл дн лъте кънд се нанте

Шї знде мерде даръ кънд днтръ дн тормжнт?

Глігорча.

Деслеагътї 'нгреваре, зн лъкръ преа знор,
Ш'атънчеа тот мїстеръл е снъс дн дове ворве.

Кжнд валърїле апої ньртате де фьртнъ

Ловеск дн вре о стънкъ шї се прьвъл мерѣ.

О снъм' атънчеа нанте грозавъл элемент,

Каре, пльгїнд пе знде днчет, днчет се перде.

Съ'шї снзї знде аѣ фост оаре тьргьрїтарїї снъметѣ

Пън іаѣ продсѣ фьртъна! м'акъм знде маї сънт?

Вікторіеа. Еѣ нъ шїїѣ, нъ пот снъне.

Глігорча. Дї лесне де 'нцълес.

(С'асде дн депьртаре о доїнъ дн флїер.)

Вікторіеа. Даръ чїне се фїе?

Глігорча. Вр'шн рьтъчїг пе семне.

Телїца.

Вре зн пльїеш де мънте, сеаѣ вр'шн пьстор де тьрме.

Вікторіеа.

Ел кънтъ тжндръ, ноате къ есте вр'шн арканш.

Глігорча.

Вом штї кържнд, къчї плавїл л'адъче дрепт ла пої;

Де ар фї днсе дїн оасте пе ар снъне повъ тълте,

Не ар снъне дакъ Стефан аѣ змїлїт пре знгьрї

Тот аст фелїз къ леснїре шї кѣр дн дара лор.

Вікторіеа.

Не ар снъне шї де Міхъл, де'ї вїѣ сеаѣ де е морт,

Шї дакъ маї гжндеште съ вїе пе аїче.

Телїца.

Цї' ам снъс одатъ соро къ Міхъл о съ вїе.

Вікторіеа.

Ох! еа 'н аззї кзм жнтѣ де тжндръ доїна ел.

Телїца.

Се поате днделеде къ арѣ вре зн дор.

Къчї кжнтекъл вьденїте пе ачѣл че пьтїмеште.

Вікторіеа.

Аша доїнаї де жале, днсе орї чїне сїмте,

Къ есте ероїстъл карактерїг дн еа.

Глігорча.

Гьтїдї чева дндатъ съ'л оснъгът ла пої.

Викторіа.

Телідо пзне тѣпа, аїчі ла ініміоарь,
Еа 'н спзне'мі соро драгь сїмценїтї кѣм съ маї бате?
Дмї наре к'о съ сарь, съ еарь еа дїп лок.
Телїца. Ашаї ініма поастрѣ кѣрат ка зп копїл,
Се тѣрвѣрѣ дп клїпъ мї 'н клїпъ се алїпъ.

Викторіа.

Дар наре орї гѣсенте деплїпъ тѣогжїере.

Глїгорча.

Прївїцї, еатъ'л ажѣпце, ресѣпъ лашїї сеї.
Телїдо ласъ торсѣл, рѣтїцї съ'л гѣзѣпм.

С ч е п а VIII.

ГЛГОРЧА, ДІНГА, ВІКТОРІА шї ТЕЛЦА а о парте.

Дїнга. Бїне ам гѣсїт закеше!

Глїгорча. Бїне аї венїт воїїче!

А! тѣ, ештї мї се наре? уз те пгтеат кѣпоаште.
De znde, цѣрѣ znde не аїне те аї лѣат?

Дїнга. Дїп дара зпгѣреаскъ де адренгѣл ащ венїт,
Ла. Баїеа съ те аѣлѣ не тїне Пѣрѣлѣзе.

Дар вѣт маї сѣнт де трїеге рїнеде ачесте,

О желе, о дѣрере те прїаде оарекзт

Прївїнд тѣргѣл кѣ тотѣл пѣсїїї шї дѣрѣат.

Глїгорча.

Съ тѣлдепїт вѣїете кѣ аѣ сѣплат Молдова,
Кѣчї Баїеа кѣ дїчетѣл се ва клѣдї маї тѣндрѣ,
Шї фалнїчеле тѣрвѣрї с' ор дїлѣдасе їар,
Фїїнд кѣ пѣ се поате съ фїе тот пѣсїїї
Ачесте мїнї де азр, ачесте вѣї богате,
Че сѣнт пєрвїде цѣрїї дп паче шї резѣде.

Дїнга. Нѣцїї е зрѣт аїче тѣ сїнгѣр съ петречї?

Глїгорча. Кѣ фегеле ачесте дмї грече де зрѣт,
Кѣпоаштедї вої копїле к' ачестга фѣ консондѣл
Кѣ вѣре атѣчѣа Міхѣл аїче стрѣвѣтѣсе?

Викторіа.

Кѣ грѣж, сеаѣ нїчї одатъ, пѣ пот а фї зїтацї.
Ачеї че дївертагеа о даѣ, кѣ жѣртѣа лор,
Кѣчї дакѣ ел атѣчѣа пѣ консондѣл не зпгѣрї,
Преа сїгѣр кѣ Шолтѣзѣл шї ної шї тоцї аї поштрї
Дп поаптеа че фаталъ ерат съ фїм жѣртѣїдї.

Дїнга.

Де орї шї че прїтежїдї вої сїнгѣрї в'адїї сѣплат,
Дп лѣптѣ шї вої дїсѣцїї в'адїї ашѣрат вїеаца
Кѣ а зпгѣрїор арте.

Викторіа. Кѣнд пої не дпартарѣш,
Сосїсе Стефан Водѣ шї зпгѣрїї фѣцеаѣ,
Кѣлѣнд зпѣл не алѣл де фрїкѣ спїтѣнѣгацї.

Глїгорча.

Чїне крѣдеа де зпгѣрї аша мїщеї съ фїе?

Дїнга. Ветѣжїї мїшеї сѣнт, кѣ маї ветѣжї дп лѣпїтѣ.

Глїгорча.

Акзт аш вре съ аѣлѣ резѣлѣа де 'ї кѣрат.
Аш вре съ шгїї де зпгѣрї, де Матїешї ал лор,
Де сѣнт дпкѣ тот тѣндрї, де маї дореск съ дптре
Вр' одатъ дп Молдова съ праде їарѣшї дара?
Аш вре съ шгїї де Міхѣл де 'ї вїї, сеаѣ де е морт?

Викторіа.

Де тѣлг, де тѣлг де тѣлсѣл, нїмїка п'азїм.

Дїнга.

Съ шгїїдї кѣм кѣ тѣрїенте нї к' аѣ ажѣнс съ фїе
Шї ел дптре фрѣнташїї ветѣжїї дп вѣтѣїе.
Воїцї съ вѣ сїзн тоате дптокмаї кѣм аѣ фост?

Глїгорча.

Те рог съ сїзї вѣїете, кѣчї фогрте тѣлг дорїм.

Дїнга. Цїнедї мїпте кѣнд Стефан аїче пѣвѣїсе,
Кѣм аѣ гѣсїт не зпгѣрї де тѣлѣтѣ вѣзтѣрѣ
Кѣ тотѣн атедїре шї вѣїтѣцїї де сомлѣ?
В'адѣчедї їар аїнїте кѣ ределе а сѣплат
Дп поаптеа че грозавѣ рѣнїг ел дп треї локѣрї,
Ш'авїеа кѣ зп шїк пѣтѣр дїп глота са чеа тѣлѣтѣ?
Кѣ 'н сїете і се п'оїнсе зп фїер дївенїнат,
Трїмїс де Міхѣл пострѣ, дїп арѣлѣ сеї гївач?
Еї вїне, не о парте пѣвїешїї мї дѣранїї.

Не алта шї тоцї Лешїї трїмїшї де Kazimir,
С'аѣ ашезат прїп плаїсрї, с'аѣ дпїпнат прїп тѣнцїї,
Де п'аѣ сѣплат нїчї зпѣл дїп зпгѣрїї фѣгарї,
Шї астѣзї сгаѣ не плаїсрї, не вѣї шї прїп зѣвоаїе
Де алзпгѣл не тоцї тѣнцїї грѣтѣзї, грѣтѣзї де оасе,
Еар пої кѣ Стефан Водѣ не реѣе ам гонїт,
Сѣзршжрд кѣ арта 'н тѣпѣл катанеле 'н Ардеал,
Ш' апої дп паче їарѣшїї не ам ковораїт дїп тѣнте.
Ера дпсе фїреште ка Стефан сѣ дпведе
Не зпгѣрї а кѣпоаште Ромжїїї чїне сѣнт,
Де ачѣеа о порѣнкѣ кѣтрѣ оштенї с'аѣ даг
Оврїнд не фїекаре сѣв стѣагѣрї сѣ рѣтѣїе,
Ш'ндѣтѣ прїтѣвара гѣтїдї ла ноѣ лѣпте,
Ної ам трежѣт їар тѣнцїї кѣ тоцїї дп Ардеал
Гоїїнд реѣештегеа арте, здровїнд шї не Секѣї,
Шї дара лор кѣ арта, кѣ фокѣл ам чертаг'о
Де п'аѣ рѣтѣс котѣпѣ, зп саг сеаѣ о четате
Скѣтїтѣ де пѣдеанса преадрентеї рѣзѣзпгѣрї
Ч'аѣ мерїтаг Сѣкѣїї шї зпгѣрїї пѣтѣнцїї.

Акзт дп вѣлѣ паче не 'пгоарчет еар а касѣ
Прѣкзт стрѣмошїї поштрїї се дпгоарчеаѣ одатѣ,
Кѣ лѣдѣ ш' опоаре ла Рома 'нвїнгѣгорї.

Викторіа.

Дар сїзнѣ не де Міхѣл де шгїїї знде аѣ рѣтѣс?
Дїнга. Ера трїмїс с'ажѣте а пзне стрѣжїї не шарѣнї,
Шї трѣвѣеа съ вїе де тѣлг шї ел аїче;
Кѣчї аст фелїї не аѣ фост ворѣа, аїчі се не 'птѣлнїм.

Теліда (ди парте).

Възът' ай соро вовіі че віне нїпереск?

Вікторіеа.

Де 'а ар адсче Домъа к'о оаръ маї пайнте,
Къчі шьате лъні зьдарнік 'а ам къятат ди кале.

Дінга. Фіі сігзръ къ віне адсче де доръа сеї.

Глігорча.

Ть штіі къ азї ді лъше де Матіеш ворвескъ
Акъта ді възврѣді де апроане 'и възъіе,
Съ'ні спї ді че дитрече не доміторіа постръ?
Къ тоате к' ориціна лзі Матіешъ Корвін
Се штіі къа къ еа есте, къратъ де ромън.

Дінга.

Де ар фіі дара Молдовей ка дара вьгареасъ
Дитінсъ ді хотаръ шї асг феііъ поплъатъ,
Агъчі зей нъ штіі чїне ді лъше с'ар гъі:
С'асатене пре Стефан къ Матіешъ Корвін.
Чеї дренг Матіешъ есте ероѡ ка тоці ерої;
Дар Стефан ді о фантъ а шьатор, шьатор веажрї.
Съ 'а фі възът пьрїнте ді ерѡде ла рънеа,
Пъреа къ есте вѡ ценїі дїн черїзрї погоржт.
Сїмдаї къ тревъеште с' асвѡді а са командъ,
Съ'ці даї к'ар шї віаца къ тоатъ тьдземїреа.

Глігорча.

Вор трече тьлге веакрї ла ної п'а ва маї фі
Ди доин ка Стефан Водъ, ветеаз шї дїцълент.

Дінга.

Кънд гласъа лзі ръсзъ, кънд 'а азїм къ стрїбъ:
„Копї! акъм ді времеа съ доведїм ла лъше
„Къражъа, възврѣдеа че 'исвѡлъ не ромънї!
„Хайдеді съ д'ѡм п'валъ къ врад дївїнгътор!
„Аїчі копї къ міне шї Домъа съ не ажъте!
Агъчі, прекъм лъмїна планетеле шпрвїзтъ
Дїн соаре, ної къражъа дїн ел дїпрвїзтъм;
Ди фаршек престе фіре, вѡ електрїст череск
Сїмдештї кънд ешїї къ Стефан ді лъше шї ръзбеле,
Кънд аперї къ ел дара ла орї че п'въіре
Де Лешї, де Тьрчі, де Бнгарї, де оарде де Таргарї.

Глігорча.

Ажътъ тьлат ла оасте кънд шезъа ді ероѡ.
Дар Стефан е тот асг феіі де вѡн шї неутръ даръ,
Домїреа са се vede домїре де пьрїнте,
Не тоці не сокотеште ка дусешї фії сеї.

С ч е п а IX.

ГЛГОРЧА, ДИНГА, ВИКТОРИЕА, ТЕЛІДА, МІХЪЛ, ПЪЫЕШІ.

Міхъл. Прїмїт сзат еї аїче прекъм дорeam де вої?
Тоці. Дорїгъа постръ Міхъл!

Вікторіеа. Тьрзіі д'адъчі амінте!

Глігорча.

Копїлъа меї! ох! віно съ'ці даї дьврѡдошаре.

Теліда (ди парте).

Възът' ай соро вовіі че віне нїпереск?

Дінга.

Те вїнде доръа фрате... преа рънеде ай ажънс.

Глігорча.

Маї рънезі деажт тїне фрътоасе веатїі веїрѡ
Де фантеле тьрѡде, ч' ай сьзършїг ді оасте
Шї ної къ вьквріе пре Домъа ам тьрїг,
Къчі пьтеле вѡн есте вѡ хар Дъмъезееск.

Міхъл.

Диоаре преа вїтоаре дѡнезі'ам дат ді арте.
Къ време дусе поате съ мерїг вр'о оноаре.
Депрїндереа тьлат фаче ла орї че месерїе.

Вікторіеа.

Скъпъндъне віенца, прїлемъа не азї лъат
Съ нъ лотет къ ворва такар о шьдъшїре
А фаче шї ної воѡ; къчі грѡї дїноворезъ
О фачере де віне кънд нъ гъсвїшї прїлемъ,
Сар'ці ревношїтїнца, съ поці а те мьрї.

Міхъл. Се тьдземїді к'ар вѡѡ де дїдертатеа
воастръ. (Кътръ п'лїешї.)

Воїнчі кемаці аїче не чеїа лъді с'адкъ.
Довънда че дїтарте шї міе те аї веїт.

Теліда (ди парте).

Възът' ай соро вовіі че віне нїпереск?

Дінга.

Нїчї къ крeдеам атага съ шїі ть де дїгривъ.

Вікторіеа.

Еї нъ крeдеам дїн контра атага съ штарїе.

Глігорча.

Мастраре нъ дїкале кънд пре віне дїпошїї
Къ даторїі маї сѡїте ажъра а шлїшї.
(Шьїешї дїтръ, денсїнд ла о парте феїспїте арте шї скъа.)

Вікторіеа.

Де ай штіі къ вьтъ грїжъ ної шьветам ла тїне,
Къ вьтъ neodїхъ тръшат ді дїдоеалъ,
Къчі н'авеам нїчі о шїтїре де ешїї дїгрe чеї вїї.

Міхъл.

Де ай штіі къ че дорїгъа гъндеам шї еї ла вої
Шї ажтъ перъвдаре авеам съ маї вїї еаръ,
Не ачесте докврі скъшпѡ, жиде штіеам преа віне,
Къ шїпна та м'антеантъ съ фїм ді вєчі шїці.

Вікторіеа. Де тьлгъ вьквріе пар'к'о с'н'пешънеск.

Глігорча.

Че штірї ай деспре внгарї, нъ къзатъ еї оаре
Съ калче іаршїї дара?

Міхъл. Аша крeдеам къ тоці,
Де ачееа тот хотаръа къ стрїаї с'аз дїтърїг.
Дар Стефан ла Сьчeана деавїеа към с'аз дїторс,
Прїмїсе к'ар дїдатъ солїе де ла реде,
Къ Тьрчі снїтъїтеазъ крештїнътатеа тоатъ
Шї врезъе ка Стефан къ редеде вѡдар,
Съ аперe Европа де ачeї апрїці осташї.

Дінга.

Шї апої Матіешъ дїкъ шї асгъзі тот пьстрезъ
Дї трѡвѡа сеї дїфїнтъ сьдeата де ла Баїеа.

Глігорча.

Шї че сьзършїт авт' аї солїеа каре спїї?
Кърматъс' аї резовѡа?

Міхъл. Статорнїк с'аз легат,
Съ фїе тот деазна о паче, о фръціе
Дїгрe Молдова п'астръ шї дара Бнгареаскъ,
Дїгрe Стефан чеа Марe шї Матіешъ Корвін

Лънд дн Ардеал Стефан ши дозе тарї четъдї;
Чичеа есте зна ши Балта чеелантъ.

Глїгорча. Тръеаскъ Стефан Водъ!

Тоуї. Тръеаскъ Домнѣа постръ!

(Cazd дн апропїере трїмвїдї ши сърле.)

Тоуї. De unde ne аиче ачесте мелодїї?

С ч е п а X.

ГЛГОРЧА, ДІНГА, МІХЪЛ, ВІКТОРІЕА, ТЕЛЦА, ШОЛТЪЗЪЛ,
SHENDREA, ШЕРІЪЛ, ПЪЕШІ, ЛЪМЕ.

Кор. Пе къмїзл де лънтъ пої шгїтм съ търїт,

Къчї цара къ тоуї, къ тоуї їзвїт.

Шї кънд се ївеште дръжтанїа вїнд,

Noї мерцет ла моарте къ тоуї кълънд.

Къчї алтъ дїп лъме нїмїк нз дорїт

Молдова тръеаскъ: атъта воїт.

Ш о л т ъ з ъ л.

Штеам къ есте аиче тълъгїторїа тей,

Дцї тълъгїтеск воїнїче къ тї аї скълат вїеаца.

Маї тълге гласърї.

Прїменїте дїп презвї ш' апоастръ тългїтїре

К' аїчї дн пїаца аста де моарте не аї скълат.

М і х ъ л.

Сътїеуї кїар дїсвїшї вове даторї а тългїтї,

Къ артеле дн тългї в'адї алърат де зїгърї.

Дїнга. Вїкторїеї се каде орї каре тългїтїре,

Къчї еа въ дндемпаса ла арте съ сърїдї.

В і к т о р і е а.

Атъчї ера пре лесне зїпор де алърат,

Кънд Стефан адъесе не зїгърї дн ресїпъ.

Ш о л т ъ з ъ л.

Am мерс пої тоуї Въеашї ш'ам арътат лъї Водъ

Адъика тългїтїре де вїрїнда са;

Шї тот оdat' атънчеа ї ам спъс ши пентръ вої

Към адї їнтрат дн пїадъ ши не адї скълат де моарте.

Ъ н Г л а с.

Шї Хатманъа чел таре ши кїар ши дїсвїшї Водъ

В'аъ лъздат кържъла че вої адї арътат.

Ш е н д р е а Ш е р і ъ л.

Ез ам венїт аиче трїмїе ка съдї адък

Ачест зрїк прїп каре Дуалта Са Мърїре

Пърїнтеле Молдовеї, ветеазъла Стефан Водъ

Шїт къ Сфатъла дърїе о очїнъ д'аъ dat.

Т е л і ц а (дн парте).

Възътаї соро вовїе че вїне нїмереск.

(Shendrea Шерїах ростеште зрїкъл, тоуї дшї дескопър капїтеле
аскълтънд къ агенїе.)

Noї Стефан Воевод, дїп тїла лъї Dsmnezeї
Domнѣ стълънїтор а тоатъ цара Молдовеї ш. ч. л.

„Фачет шїре, пентръ къ вїне ам воїт Dom-
niea mea къ зїреа ши атог Сфатълї Ностръ а тарї
ши а мїчї, де ам мїлзїг пре слъга Domнїеї теле,
пре Мїхъла де ла Острїца, пенотъла лъї Тъвъчеа
Стърчеа, къ о възкатъ де пължъг дн цара воастръ
а Молдовеї не Бръдъцъла. Съ ї оїе лъї очїнъ ши

тотїе, пентръ ветежїеа че ши ел аъ фъкът кнд
аъ dat Dsmnezeї de ам фъгърїт пре зїгърї ши пре
країзл лор къ тоатъ креїтеа лъї ши л'ам днфърїт
ла търъла Бафеа прекът се шїте, їар хотаръла есте
дїп дръгъла таре ал Съчевеї, не ла пїскъла Пакъ-
лъї ши прїп прецър, прекът л'аъ авът ши Сергіе
Къпїтанъа (Dsmnezeї помїеаскъл). Шї спре а-
честа есте крїдїнда а дїсвїшї Domнїеї теле де
таї сзе скрїе: Noї Стефан Воевод, ши крї-
дїнда а търъор челор вътрънї ши ачелор тїнерї,
ши спре таї таре, търїе ам порочїт крїдїнчос
воеїрълъї постръ лъї Тъвт Логофътъла съ скрїе ши
съ леце ши печетеа ла ачестъ карте а Ноастръ.“

Letz 6976 Іаlie 2.

М і х ъ л. Тръеаскъ Домнѣа постръ!

Тоуї. Тръеаскъ Стефан Водъ!

Ш е н д р е а Ш е р і ъ л.

Пре тїне Дїнга їаршїї те кеатъ ла Съчеава

Съдї факъ ръсплътїре, съ фїї днпре сѣтанї.

Дїнга. Тръеаскъ Стефан Водъ!

Тоуї. Тръеаскъ ферїчїт!

М і х ъ л. Домнєскъла хар се каде ка пої къ възкрїе

Съл прїїтїт дндатъ пьтрънїї де тългїтїре

Съспереа о чере, де ши нъл мерїгѣт.

Ън Глас. Воїт тош Пъркълаве къ тоуї съ сьрвѣт

Logodna фїчеї тале с'авет дншъргїнїре

Де а воастръ възкрїе.

Ш о л т ъ з ъ л. Вїкторїеа ши Мїхъл.

Вор фаче Пъркълаве съ зїдї орї каре дор,

Вор алїна дъререа че ал де фїї тъї.

В і к т о р і е а ши М і х ъ л.

Пърїнте! днвоїеште ши вїне къвїнтеазъ.

Г л і г о р ч а.

Се фїдї копїї ферїе, ши Домнѣа съ џтръеаскъ

А воастръ дїсодїре, къ даръл сеї чел сѣлпт.

Вїеаца воастръ аївъ о върстъ де стежар,

Ънїреа воастръ фїе ка фазъръла де дълче,

С' аведї ла кърънтете де пїнъ тългїтїре

Шї разет ши ръпаос дн фїї ши дн пенотї;

С' аведї дн пнтръ паче, афаръ нъте въп,

Дн къдет кърдїеа, дн нїмъ їзвїреа,

Съ мерцедї тот деаїна не калеа ачеа дреаптъ

Шї Домнѣа съ въ скане де орї ши че пълпншї.

Т е л і ц а (дн парте).

Възът' аї соро вовїе че вїне нїмереск?

Ш о л т ъ з ъ л.

Шї пої зрѣт съ фїе а воастръ дїсодїре

Ферїгъ де тот ръзл, ши траїнїкъ.

Тоуї. Бра!!!

К о р ъ л.

Тот аша ши сгръпенотїї дн зїре съ тръеаскї
Тот аша ши еї Молдова де връжтанї съ о пъзаскї
Тот аша зїї къ алдїї днфърдїдї ла веселїе; то
аша вътрънї ши тїнерї къ кърж ла въгъліе. (Фїеа